

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Próba interpretacji ciągu elementów grafemicznych "byłom" w tekstach internetowych

Author: Bożena Żmigrodzka

Citation style: Żmigrodzka Bożena. (2009). Próba interpretacji ciągu elementów grafemicznych "byłom" w tekstach internetowych. W: O. Wolińska, M. Szymczak-Rozlach (red.), "Języki zachodniosłowiańskie w XXI wieku. T. 3, Współczesne języki słowiańskie" (S. 282-295). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

BOŻENA ŻMIGRODZKA

Uniwersytet Śląski, Katowice

Próba interpretacji ciągu elementów grafemicznych *byłom* w tekstach internetowych

Po wpisaniu do wyszukiwarki sieciowej Google.pl ciągu elementów grafemicznych *byłom*, uzyskujemy, oprócz kilkuset przykładów jego użycia w polskich tekstach, zdanie w formie pytania (nieopatrzone jednak znakiem zapytania), sugerujące błąd literowy wpisującego: *Czy chodziło Ci o: byłam*. Nie zrażając się tą sugestią, wynikającą z potraktowania przez twórców polskiej wersji wyszukiwarki ciągu *byłom* jako co najmniej niezbyt typowego, a być może błędnego, zamierzam poświęcić uwagę właśnie *byłom*. Jest to ciąg grafemiczny dość rzadko używany w polszczyźnie ogólnej, a wyrwany z kontekstu może nasuwać wielorakie interpretacje semantyczne, gramatyczne i stylistyczne. Moje rozważania poświęcone będą wystąpieniom tego ciągu w tekstach odmiany pisanej, zaczerpniętych z Internetu. Próba interpretacji polegać będzie, po pierwsze, na przyporządkowaniu ciągu *byłom* do zbioru/zbiorów form reprezentujących jedną lub więcej jednostek leksykalnych, po drugie – na określeniu funkcji gramatycznej formy *byłom* na podstawie kontekstu, w którym się pojawia. Należy rozważyć problem przyczyn pojawiania się tej formy w różnych typach tekstów, a także jej funkcji stylistycznych.

Analiza materiału wyszukanego w Sieci pozwala wskazać dwa zasadnicze kierunki interpretacji interesującego nas ciągu *byłom*:

1. jako formy leksemu przymiotnikowego BYŁY;
2. jako formy (form) leksemu czasownikowego BYĆ.

Ta druga interpretacja nie jest jednoznaczna, gdyż ciąg *byłom* możliwy jest do powiązania z trzema formami czasownika BYĆ.

Poniżej omówię wyszukany materiał¹ w ramach wyróżnionych grup.

1. Ciąg grafemiczny *byłom* jako reprezentacja przymiotnika BYŁY (B i N lp r. żeń.) i jeden z dwu elementów grafemicznych rzeczownikowej jednostki leksykalnej MOJA BYŁA (B i N lp)

- (1) *Facet przedstawił mnie swoim podwładnym jako **byłom** x-menkę a tamci zaśmiali się.*

(<http://victoria-aquilla-x-menka.eblog.pl/glowna.php/>)

- (2) *tesknie za **mojom byłom klasom** ... w sumie nie była taka zła ...*

(aannkkaa.blog.pl/ – 18k – 2 Sty 2005)

- (3) *przez miesiąc byłam w błędnym przekonaniu że on kocha i nawet mi to parę razy powiedział a okazało się niedawno że on kocha **swoją byłom** no poprostu się super poczułam. Dla niego chyba nie liczy się nikt inny tylko on sam nieważne dla niego jest że ja go mogłam naprawdę bardzo pokochać w końcu to miesiąc był nawet ponad z tygodniową przerwą i nieważne dla niego jest nikt inny on się liczy tylko ze sobą nieważne że ja mogłam cierpieć i nadal mogę cierpieć jak mnie okłamał i że go pokochać mogłam bo z kimże nie się z nikim nie liczy no ale cóż już nim nie jestem i nie będę chociaż czuje coś do niego ale cóż. Narka*

(<http://koffanajustysia.blog.onet.pl/>)

W przytoczonych przykładach *byłom* pojawia się jako forma B i N lp r. żeń. przymiotnika BYŁY, także w użyciu rzeczownikowym. W tej funkcji ciąg grafemiczny *byłom* to najprawdopodobniej zapis wymowy powstałej na podłożu gwarowym. Mówiący bardzo często nie zdają sobie spra-

¹ We wszystkich przykładach zachowano pisownię oryginalną.

wy z tego typu wymowy i jej niezgodności z normami języka ogólnego – świadczą o tym tego typu zapisy w tekstach studentów zaczynających studiować fonetykę. Pojawiania się tego ciągu nie można wyjaśniać koniecznością przybliżonego oddania poprawnej wymowy bez użycia polskich znaków, występuje on bowiem również w tekstach, w których znaki te zostały użyte (teksty z polskimi znakami przeważają w moim materiale).

- (4) *Mam chłopaka na którym bardzo mi zależy. Jak zaczęliśmy chodzić to po dwóch dniach on musiał wyjechać do domu bo nie jest z tam skąd ja. Po powrocie powiedział mi że jak był w domu to całował się ze **swojom byłom dziewczynom**. Ale to dla niego nic nie znaczy i, że tylko mu namnie zależy. CO ja mam zrobić wybaczyć mu piszcie bo nie wiem co robić??!!*

(~Agata, 2003-01-23 14:26

<http://rozmowy.onet.pl/257,34,8,1159026,3462526,223958,0,for.html>)

- (5) *No właśnie dużo się działo.*

*Co się zmieniło? Dużo! No tak zostałam **wolontariuszką** na oddziale paliatywnym naszego szpitala. Wczoraj się dowiedziałam, że ten oddział ma być zlikwidowany będzie istniał jeszcze do końca tego roku. Szkoda mi tych ludzi najbliższy oddział tego typu znajduje się w Piotrkowie a żeby się tam dostać trzeba mieć emeryturę przynajmniej 1500 złotych a ten oddział składa się z ludzi potrzebujących tej pomocy o niewielkich emeryturkach.*

*Co jeszcze jestem już w nowej klasie poznałam wielu fajnych ludzi ale kontakty z **byłom klasom** nadal utrzymuje na początku myślałam, że ich tam zabije ze nas rozdzielili ale się przyzwyczaiłam.*

Milenka się wyprowadziła ale się widzimy na każdej przerwie. Co jeszcze mogę napisać zbliżają się mikołajki dzisiaj ide na zakupy kupuję prezent mojej Beacie (przyjaciółce), a ja jej, ale wypadało by też coś kupić Maćkowi. Dobra już nic już ni pisze nie będę zanudzać pa niedługo znowu coś napisze objecuje!!

(<http://elizurka.mylog.pl/>)

Przykłady (2), (4), (5) są ilustracją konsekwentnej realizacji wygłosowego *-om* w ciągu sąsiadujących form wyrazowych i mogą świadczyć o występującej u ich nadawców tendencji do tego typu wymowy w ogóle. Trudniejsze do interpretacji są przykłady, w których pojawiają się obok siebie formy tego samego przypadku zakończone w zapisie literą *-q* i literami *-om*:

- (6) ... *cze pozdrawiam **moją byłom dziewczynę** z bielska sylwie prorok i powiedzieć jej ze ją kocham mocno i pszepraszam za moją głupotę kocham cię mocno wybacz ...*

(www.radiomega.pl/index.php?pid=9&from=1100)

- (7) *DZIEWCZYNY MAJĄ RACJE ŻE GO KOCAJĄ A JA NIE MAM NIC PRZECIWKO ŻE TAK GADAJĄ JA TEŻ GO KOCHAM A JAK KTOŚ MA COŚ PRZECIWKO TO NIECH SIĘ ODWALI BO SKĄD WIECIE MOŻE JESTEM JEGO **BYŁOM DZIEWCZYNĄ** I GO ZNAM ?????????? TO CO WTEDY NIE POWIECIE MI JUŻ ŻE GO NIE ZNAM BO ZNAM OD DAWNA ZE SOBĄ KORESPONDUJEMY!!!!!!!!!! WIEĆ GO ZNAM !!!!!!!!!!!*

(~MAGDAZIK, 2004-03-30 19:59)

<http://muzyka.onet.pl/klan/1,52,8,4365091,15828346,317102,0,forum.html>

- (8) *Widziałam się z **moją byłom klasą**, jednak nie było osoby najbardziej pożądaney przeze mnie, czyli facuchny. Słonko szukałam Cię i nie mogłam znaleźć. Dlaczego nie przyszedłeś. A tak po za tym ujdzie w tłoku. Przy okazji dowiedziałam się że oś osoba którą uwarzałam za przyjaciółkę wręcz mnie nie na widzi. Czy jest mi smutno?? Nie dziwny się lekka zmiana tutaj przyjaciółka a za plecami nienawidzę. Muszę z nią porozmawiać ale jeszcze nie wiem jak. Brakuj mi tej osoby.....*

(Klaudyna (21:04))

<http://klaudyna001.blog.onet.pl/>

Towarzyszące formie *byłom* człony przymiotnikowe i rzeczownikowe są w przykładach (3), (6), (7), (8) zakończone literą *-q*. Czyżby zapisy takie świadczyły o utrwalaniu się zakończenia *-om* właśnie w ciągu elementów grafemicznych *byłom*?

2. Ciąg grafemiczny *byłom* jako reprezentacja czasownika BYĆ

2.1. *Byłom* jako forma 1. os. lp czasu przeszłego – r. męski lub żeński

- (9) *Hej! Jazem Kacha Kowalewska. Miskom w Kozi Wulce. Lubie pasoć... Łostatnio **byłom** bardzo dumna z mego Józefa gdyz on wygroł zawody w pseskakiwaniu bajora w gumiokach, ni mogłam go późni docyścić...*

(www.plastyk.kielce.pl/kowalew.htm)

- (10) *[Jestem jush w wawie!... >> 12 października 2004 11:29
Siemka! Jush jestem w Warszawie! Jejku tu jest bajecznie!
Właśnie wróciłam z siłowni a jakieś dwie godziny temu **byłom**
na basenie! A juterko mam na 9.15 aerobik! Jejka tak mi siem
tu podoba! ALE MUSZE SZYBCIUTKO WRACAĆ ZANIM RE-
WIREK MNIE ZAPOMNI:D! Tera pisze ta notke z kompa mojej
mamy w pracy! Ogólnie wawa jest THE BEST! Tęsknie za Tcze-
wem i Turzą!:P Koffam was wszystkich!mła!.* Bendem juterko
przy kompie to napisze kolejną notkę!;]*
.* BUZIAKI.*

(<http://rewir.mylog.pl/archiwum.php?year=2004&month=10>)

- (11) *Zachęcony klimatem Giełdy zacząłem jeździć na inne imprezy tego typu. W tym roku **byłom** jeszcze na Yapie, na Bazunie, w Wetlinie i w Muszynie-Złockiem. Wcześniej jeździłem na Wrzosowisko, do Świecia, do Włodawy, na OPPE, Studencki Festiwal Piosenki w Krakowie, do Limanowej... Każda z tych imprez jest inna, prawie wszystkie są wspaniałe (patrz: porównanie Giełdy z Yapa). Gdybym miał wybrać trzy, na których chciałbym bywać co roku byłyby to zapewne Yapa, Muszyna i Giełda. Wielość tych imprez sprawia, że choć każdą z nich od nowa się zachwycam, nie potrafiłbym już przelać tego zachwytu na papier, biorąc pod uwagę tylko jedną jedyną Giełdę Piosenki. A na opisywanie wszystkich nie starcza mi sił.*

(<http://www.polek.minskmaaz.pl/Gielda/wstep.htm>)

Kolejne użycia ciągu grafemicznego *byłom* każą interpretować go jako formę 1. os. lp o rodzaju możliwym do określenia wyłącznie w kontek-

ście: w tekstach, w których wszystkie formy rodzajowe odnoszące się do nadawcy mają rodzaj żeński, trzeba zinterpretować *byłom* jako osobliwą formę rodzaju żeńskiego; w tekstach, w których w odniesieniu do nadawcy pojawiają się formy męskie, należy zinterpretować *byłom* jako osobliwą formę rodzaju męskiego. Dotyczy to, oczywiście, tekstów, w których nadawca nie usiłuje ukryć swej płci. Przykłady (9), (10), (11), do których odnoszą się te się te uwagi, reprezentują dwa warianty stylowe: stylizacja na tekst niby-gwarowy, „wiejski” (9) oraz stylizacja na tekst młodzieżowy, swobodny, luzacki, świadomie niedbały (10), (11). Użycie formy *byłom* wydaje się świadomie zastosowanym środkiem stylistycznym.

2.2. *Byłom* jako forma 3. os. lp r. nij. czasu przeszłego

Byłom jako forma 3 os. lp r. nij. (zamiast: *było*) jest chyba najbardziej zaskakujące i zagadkowe dla użytkownika standardowego języka ogólnego w jego dwu podstawowych tradycyjnych odmianach – mówionej i pisanej. Są to formy w żadnej z nich niepoświadczone, wobec tego trudno potraktować je jako odzwierciedlenie osobliwej wymowy.

Istnieje grupa tekstów, w których użycie ciągu *byłom* w funkcji 3. os lp r. nij. wydaje się świadomie zastosowanym chwytem stylistycznym: por. (12), (13). Są to przykłady pojawiających się podobnie przekształconych form wyrazowych, reprezentujących różne części mowy, których cechą wspólną jest samogłoskowy wygłos. Przekształcenie polega na dodaniu do takiej formy zakończenia *-m*. Jeśli występuje dwuczłonowa czy nawet wieloczłonowa (12) zbitka takich przekształceń, to powstaje rodzaj rymowanki. Ponieważ nie są mi znane, poza pierwotnie internetowymi tekstami, poświadczenia tego typu form w tekstach mówionych i pisanych, można uznać taki zabieg za charakterystyczny dla internetowych tekstów, mających zostać odebrane jako młodzieżowe, luzackie, niedbałe – swobodnie traktujące normę językową i przekraczające ją poprzez specyficzne przekształcanie form.

- (12) ...później pojechałem wreszcie do Carefoura po koszulke Wisły
ale **niem** kupiłem bom nie **byłom na mniem** rozmiarów...

(ttomcio.blog. onet.pl)

- (13) *Siemcicus!!!! Dziś miałam angielski. **Byłom** nafet spoko!!!! Dziś siał na lekcji polskiego pani powiedziała że jest dzień dobroci!!!! I nic nam nie zadała!!! Na w-f tańczyliśmy taniec ułożony przez panią wlefstkę. Był bardzo prosty ale fajny!!!! Na moim balkonie tata zaczął kłaść nową terakotę i teraz **bedem miałam** nowiutką, śliczką podłogę. Nie długo **idem** do kościoła, na Nabożeństwo majowe. Pani od religi kazała mam na lekcji uzupełniać taką tabelkę, czy byliśmy na nabożeństwie, czy nie byliśmy i ja teraz chce mieć jak najwięcej że byłam, a przecież **niem** będę oszukiwać bo to nie wpozątku!!!!!!!! Teraz jush spadam!!!!*

(patimifek.blog.onet.pl)

W większości tekstów, stosunkowo poprawnych i neutralnych stylistycznie, występowanie tej formy jest trudne do wyjaśnienia – należałoby zinterpretować takie zapisy jako nieświadome błędy, chociaż mechanizm ich powstawania nie jest jasny. W tej samej funkcji pojawiają się również błędne ciągi grafemiczne z innymi literami w zakończeniu, których nie można rozpoznać jako należące do następnego wyrazu – duża jest zwłaszcza frekwencja ciągu *byłom* w funkcji 3. os. lp r. nij. czasu przeszłego.

- (14) *Mieczysław Nowak [ignoruj] napisał 23.01.03 19:49
Ładne, klimatyczne zdjęcie, a o ziarnie już **byłom** pisane.
(http://www.plfoto.com/zdjecie.php?kategoria=krajobraz&nast_kat=69954)*
- (15) *... był przetarg na dowóz uczestników do warsztatów terapii zajęciowej, była informacja w prasie. a może z góry **byłom** wiadomo że wygrają ci którzy wozili dzieciaki do tej pory, czyli szary busik. To co że rozstrzygnąć powinna cena za 1 km. Wszyscy wiedzą, że busik szara KIA PRegio obraca 3 razy. A to wszystko z naszych podatków. I CO< DALEJ JEST NAJTANIEJ? UKŁADY i*

(<http://www.opoczno.pl/forum/?temat=Chat>)

- (16) *Chodzi mi o to że rozporządzenie jest nieprecyzyjne. Gdyby było zdefiniowane: 'Instruktor harcerski – osoba posiadająca uprawnienia instruktorskie ZHP lub ZHR' – można byłoby*

się wtedy zastanowić nad jakością tych uprawnień. Jednak gdy nie jest to sprecyzowane może się pojawić np. instruktor harcerski z ZHM

Zresztą dlatego napisałem o kopiowaniu ustaw komunistycznych....

*Kiedys wystarczyło napisać 'członek partii' – żadne precyzowanie **nie byłom** potrzebne (bo i partia była jedna).*

Pzdr Henek

(<http://www.pttk.pl/forum/watek.php?w=7417>, Autor: ~Heniek Dąbrowski
[80.50.85.8] Data: 2004-01-09 08:54:08)

2.3. *Byłom* jako forma 1. os. lp czasu przeszłego – r. nij.

Użycie to (jak również forma 2. os. lp r. nij., o której tu nie wspominam), doczekało się komentarzy w niektórych gramatykach (WRÓBEL, 2001; NAGÓRKO, 2002; JAGODZIŃSKI, [WWW]) i ujęciach teoretycznych (SALONI, 1992). Mimo to przez użytkowników języka nadal jest postrzegane jako kontrowersyjne, czego przejawem są między innymi pytanie skierowane do Rady Języka Polskiego, odpowiedź jej przewodniczącego A. Markowskiego² i dyskusja, jaka się w związku z tą wypowiedzią wywiązała na posiedzeniu Rady. Zapytani o to, czy formy 1. i 2. os. lp r. nij. w czasie przeszłym istnieją, teoretycy fleksji odpowiadają, że niewątpliwie tak, przynajmniej jako byty potencjalne, przewidziane przez system językowy, empiryści zaś dostarczają przykładów obecności takich form w tekstach. Szereg takich przykładów można znaleźć w bloku artykułów, dotyczących tej kwestii, opublikowanych w „Języku Polskim” (PISARKOWA, 2004; MAŃCZAK, 2005; ŻMIGRODZCY, 2005; KOWALIK 2005). Poniżej podaję dalsze przykłady takich użyć.

2.3.1. W połączeniu z nijakim rzeczownikiem nieosobowym. Użycie takie było wykorzystywane w literaturze, np. przez Sienkiewicza:

(17) *...słońce mówiło: „Jak się masz, Wawrzonie? **Byłom** w Lipińcach”...*

(www.dziecionline.pl/Biblioteka/sienkiewicz/za_chlebem/1.htm)

² Zob. <http://www.rjp.pl/?mod=oip&type=inne&id=482&letter=>

jak i przez autorów współczesnych tekstów:

- (18) *...wróciłam, by we własnej głowie zastać karteczkę „tu **byłam**, ale nie **zastałam** nikogo. uczucie”. uczucie, czyżby? chyba jednak. chyba jednak coś przegapiłam.*

(fuckyoumydear.blog.pl)

- (19) – **Powiedziałom** – przytaknęło Jagnię. – *Wiele rzeczy starałam ci się przekazać. Czyż nie nadejdą dni? Czyż nie zapłoną noce. Pyłem na wietrze są myśli skrzydlatych. Anioła zaczął ogarniać niepokój. Próbował pojąć, o co chodzi Zwierzęciu...*

(M.L. Kossakowska, Siewca wiatru, www.fahrenheit.eisp.pl/archiwum/f32/37.html)

- (20) – *Witaj, zerko.*
– *Jakie jesteś?*
– *Fleksyjne. Jestem upadłą samogłoską wygłosową, wiecznie nie-pod-akcentem. Doskonale pamiętam prześwieczne czasy, kiedy **byłam** dorodnym „O” a nie Ø.*

(www.republika.pl/wierka2001/inne/auto-p.htm)

2.3.2. W połączeniu z konstrukcją *ja* + rzeczownik oznaczający stworzenie niedojrzałe. Niestety w takim kontekście udało się odnaleźć w dostępnym materiale więcej form innych czasowników niż form czasownika BYĆ.

- (21) *Ucz się, dziecko, ucz, bo wiedza to do potęgi klucz! – jak mi mawiali rodzice, gdym małym dzieckiem byłam.*

(www.opowiadania.pl/main.php?id=scom&item=21783)

- (22) *Głupiem **dziecko** jestem i światam **nie widziałom**. Mam 2 latka i sikam w becik. Wiem, że nie wszystkie lecą na kasę, bo niektóre wiedzą, że nie mają szans i się nie starają. Z super laskami i facetami jest podobnie. Jakbys miała do wyboru faceta z kasą i klepiącego będę faceta, ale naprawdę o złotym sercu to i tak byś wybrała tego z kasą. Stawiam brylanty przeciw orze-*

chom, że tak by zrobiła każda i ty też. Spróbuj zaprzeczyć. Instynkt weźmie górę!!! Nic w kobietach romantyzmu, chodzi o hormony, kasę, ubrania i chęć pokazania się. (...)

(gala.onet.pl/forum, ~xtreme, 2004-02-28 17:54)

(23) [27.05] 10:52 piję samo

*Dziś nic jeszcze **nie piłom**, a **chciałoby**m mamusinego mleka, ale może nie wracajmy już do tematu mleka, bo to przynosi same kłopoty...*

***małom**, więc piję mało, ale już piję*

(Forum dyskusyjne – forum.o2.pl)

2.3.3. 1. os. lp r. nij. w czasie przeszłym w połączeniu z ja – główny element mniej lub bardziej konsekwentnej kreacji nadawcy blogu lub uczestnika forum internetowego (24), (25), (26) bądź doraźny chwyt stylistyczny, stanowiący ekwiwalent osobliwego stanu emocjonalnego (27), (28).

(24) *Odkąd **założyłom** tego bloga **doznałom** niemal szoku kulturowego. Niby **założyłom** go pod hasłem „Sex drugs&rock’n’roll” a jednak nie **myślałom** nigdy, że kiedyś przestanie być to żartem.*

*Zacznijmy może od końca, czli od rock’n’roll. Muzyka zawsze zajmowała szczególne miejsce w moim życiu. Pasję tą podzielałam z moimi znajomymi i nigdy **nie miałom** wątpliwości w jej prawdziwość i wagę. Jeśli chodzi o drugs, to nie jest to pasja, ani nawet sprawa o której warto byłoby pisać moim zdaniem. Ale **zauważyłom**, że autentycznie to ludziom imponuje. Rozmawiam z osobnikami niewspółmiernie ode mnie starszymi i – wydawać by się mogło – dojrzałszymi, którzy poprostu są zafascynowani możliwościami jakie daje chociażby sztuka zielska. A można by przypuszczać że to tylko rodzaj rozrywki, głupstwo. **Przeżyłom** szok kulturowy dzięki rozmowie z tym osobnikiem.*

*Naprawdę nie wiem czy **sie zagubiłom**. To całe spread loving all over też jest pozytywne. Co nie jest pozytywne? Pytanie zasadnicze. **Byłom** na wystawie Pipilotti Rist, która mnie wprost*

urzekła. *Niesampowity film video – kobieta rozbija wielkim kwiatem szyby samochodów. Robi to tańcząc i śmiejąc się w jakiś prawdziwie prawdziwy sposób. To wywołuje natłok myśli i odczuc.*

(hatifnat.blog.onet.pl)

- (25) *Znalazłom w jednym z pudeł / tych po czeskich butach / zeszyt z czwartej pedałowaty – oj jakie **byłom** dumne z pierwszego opowiadania wypracowania, a potem siora je obśmiała i bardzo się go **wstydyziłom** i zniszczyć **chciałom**; a potem razem z nią **się** z tej niezgrabności mojej pisarskiej **śmiałom**; a teraz czytam i leżka się w oku kręci; opowiadanie opis lasu cztery zdania i zakoczenie: i na tym wyczerpaliśmy opis lasu... wyczerpaliśmy*

To tak na marginesie blogów w paroksyzmie desperacji uśmiercanych, wartych wstydu, wartych śmiechu, wartych wspomnień...

[Berdyczów] 2004-09-05 22:30:20

(pierwszy-wolny.blog.pl)

- (26) *Idąc do szkoły podstawowej **myślałom**, że umiem pisać. Okazało się, że nie – nie **umiałom** pisać tak, jak pani chciała. W pierwszej klasie obowiązywały ołówki, zaszczytu pisania piórem (najpierw trzeba je było zdobyć! rzadko rzucali chińskie pióra, gumki czy piórniki) dostąpiliśmy w drugiej. Te pióra były takie, jak wszystkie wyroby – byle jakie. Atrament rozmazywał się wszędzie. Zeszytów do kaligrafowania (pani była ambitna) bzdurnych tekstów (nie była aż tak ambitna) szczerze **nienawidziłom**. Po latach jednak się przydały: **przepisywałom** w nich „Małego Księcia” i „Ziemię obiecaną”, kiedy przyszło mi uczyć się pisać lewą ręką. Nie wiem, czy Grażynka przeczytałaby moją pracę egzaminacyjną. Moja Mama utrzymuje, że listy ode mnie poznaje od razu... po bazgrołach na kopercie. A ja się tak staram!...*

(Grupy dyskusyjne: pl.hum. polszczyzna, autor: Kronopio)

- (27) ***Byłom** dłuuuugo w pracy, **wróciłom** i siadam do kończenia dziennika.*

Potem (jak temperatura spadnie poniżej 30) spróbuję sobie przypomnieć, jak się nazywam i jakiej jestem ewntualnie płci... Przez te piekielne antybiotyki nawet zimnego piwa nie mogę, a pewniw by pomogło :))))

(www.vulkan.edu.pl/forum)

Przynajmniej część tego typu użyć ma związek z intencją ukrycia przez nadawcę swojej płci (co w tekstach internetowych jest dodatkowym – koniecznym w języku polskim – wyrazem chęci ukrycia prawdziwej tożsamości, realizowanym przede wszystkim poprzez użycie tzw. *Nicku*, – czyli pseudonimu internetowego; por. CZOPEK-KOPCIUCH, 2004; PEISERT, 2004) lub wyrażenia specyficznego stosunku do kategorii płci, na co M. ŁAZIŃSKI (2006) przytacza przykład narracji z powieści Małgorzaty Saramonowicz *Lustro* oraz jednego z utworów Stanisława Lema. W zebranym przeze mnie materiale intencja ta została wprost wyrażona przez autora wypowiedzi internetowej:

(28) *Jagged Alliance World*

... [quote="Kidi"]aaaaa, no to wszystko wyjaśnia: Da ja lubie mówić „żartowałam”, „byłam” bo jestem..... dziwna: D tzn. dziwnY: P: D[/quote]. ...

(www.alternatywa.nesti.pl/jaggedalliance/modules.php?name=Forums&file=posting&mode=quote&p=123)

O tym, że interesujące nas użycie rodzaju nijakiego jest postrzegane jako w pewien sposób nietypowe, mogą świadczyć pojawiające się w tekstach bardziej świadomych internautów odnoszące się do niego komentarze metajęzykowe, np.:

(29) *hehe... a pierwszej osoby l.poj. rodzaju nijakiego też pewnie nie ma, co? ;-)*

jeśli ktoś Kronopio pamięta, to nie było ono jedyne, to wygodna forma do czatów gdy się chce zachować płęć w tajemnicy. ostatnio widziałem jak ktoś pisał „byłam” itp.

(Grupy dyskusyjne: pl.hum.polszczyzna, autor: Wiktor S.)

- (30) *Formy r.n. zdają się być bliższe raczej formom r. żeńskiego, czyli „wzięłam”, „poszłam”, a nie „wziął”, „poszedł”.*

(Grupy dyskusyjne:pl.hum.polszczyzna, 2002-06-28, Artur Jachacy)

- (31) *chyba tej notki nie skończę podeszłam / no bez przesady przecież nie podszedłam/ do tematu zbyt ambitnie i zanim dotrę do jurka to z poł roku przepłynię i jeszcze zrobią ze mnie zboczka / to zboczko tego zboczka – coś dziś mam problemy gramatyczne – wiem dlaczego – we wrocku trudno być niczym tu trzeba być kimś/*

(pierwszy-wolny.blog.pl)

Na zakończenie stwierdzić trzeba, że opisane tu zjawisko należy do dość rzadkich (próżno go szukać w komputerowych korpusach języka polskiego). Część z zaprezentowanych przykładów można zapewne uznać za błędy niezamierzone przez nadawcę, wiele z nich stanowi odstępstwo od normy, potwierdzając formułowane przez niektórych opinie o niskim poziomie poprawności i staranności tekstów internetowych. W części jednak pojawiają się znamiona intencjonalności; przykłady te są sygnałami zjawisk językowych dotychczas mało znanych i słabo zbadanych, a na pewno wartych głębszej refleksji.

Literatura

- CZOPEK-KOPCIUCH B., 2004: *Nick – nowa kategoria antroponimiczna?* W: MICHAŁEWSKI K., red.: *Współczesne odmiany języka narodowego*. Łódź, s. 106–111.
- JAGODZIŃSKI G.: *Gramatyka języka polskiego*. www.grzegorz.w.interia.pl
- KOWALIK K., 2005: *Glosa o statusie form typu „byłam”, „byłoś”*. „Język Polski”, R. 85, s. 66–68.
- ŁAZIŃSKI M., 2006: *O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytułowe i ich asymetria rodzajowo-płciowa*. Warszawa.
- ŁUKASZEWICZ A., 2004: *Czaty w programach telewizyjnych (na przykładzie programu „Rower Błażeja”)*. W: MICHAŁEWSKI K., red.: *Współczesne odmiany języka narodowego*. Łódź, s. 130–139.

- MAŃCZAK W., 2005: *W sprawie rodzaju nijakiego w czasie przeszłym*. „Język Polski”, R. 85, s. 56.
- NAGÓRKO A., 2002: *Zarys gramatyki języka polskiego*. Warszawa.
- PEISERT M., 2004: *Rozmowa pisana – nowa odmiana polszczyzny w Internecie*. W: MI-CHALEWSKI K., red.: *Współczesne odmiany języka narodowego*. Łódź, s. 145–151.
- PISARKOWA K., 2004: *Czy paradygmat polskiego czasownika obejmuje trzy rodzaje*. „Język Polski”, R. 84, s. 291–293.
- SALONI Z., 1992: *Co istnieje, a co nie istnieje we fleksji polskiej*. „Prace Filologiczne”, T. 37. Warszawa.
- WRÓBEL H., 2001: *Gramatyka języka polskiego*. Kraków.
- ŻMIGRODZCY B. i P., 2005: *W sprawie form czasu przeszłego typu „byłom”, „byłoś” (na marginesie artykułu Krystyny Pisarkowej)*. „Język Polski”, R. 85, s. 59–65.

An Attempt at Interpretation of the String *byłom* in Polish Internet Texts

Summary

The paper deals with the problem of grammatical and semantic interpretation of the graphemic string *byłom*, which can be spotted in Polish Internet. The text in question were selected with Google.pl search engine and represent rather unofficial style. The author gives some possible interpretations of this string:

1. misspelled acc or instr sg fem. forms of the adjective BYŁY ('former') or lexical unit MOJA BYŁA ('my ex') – instead of *byłq*;
2. various past tense forms of the verb BYĆ ('be'), particularly:
 - a) a form of 1p sg masc/fem praet (instead of *byłam*);
 - b) a form of 3 p sg neutrum (instead of *było*);
 - c) proper form of 1p sg neutrum.

The form in 2c is totally regular in Polish conjugation, although rather rare in authentic text. Some examples in 2a., 2b can be regarded as an element of speaker/writer self-creation, and the other – as a result of misspelling.